

ติงมหา'ลัยผลิตบัณฑิตเพื่อ

นายจาตุรนต์ ฉายแสง รักษาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รักษาการ รรมว.ศธ.) กล่าวระหว่างเป็นประธานเปิดงานและกล่าวบรรยายพิเศษ ในงานสัมมนาวิชาการ ทิศทางและทางเลือกในการพัฒนาอุดมศึกษาของชาติ เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีสมาคมสถาบันอาจารย์อุดมศึกษาเพื่อพัฒนาและสันติภาพโลก (ประเทศไทย) และมูลนิธิเพื่อพัฒนาและสันติ เป็นประธานจัดงาน ที่อาคาร Thailand Export Mart กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ตอนหนึ่งว่า ปัญหาอันดับหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับอนาคตของสถาบันอุดมศึกษาคือปัญหาการผลิตคนออกมาไม่ได้คุณภาพ และไม่ตรงตามความต้องการของประเทศ โดยเฉพาะเมื่อหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชา ยังจำกัดอยู่ในวงแคบ และไม่ค่อยพัฒนา อีกทั้งยังไม่มีโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้หรือขยายผลความรู้ในเรื่องที่ได้ศึกษาไปสู่สังคม ชุมชน ทั้งที่คนมีความรู้ระดับนี้ต้องทำได้

กระทรวงศึกษาธิการตั้งโจทย์ว่า ปัจจุบันมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง เร่งผลิตบัณฑิตและขยายสาขาของตัวเองออกมามาก จนทำให้ใบปริญญาโดยเฉพาะปริญญาตรีนั้นเพื่อ เด็กเรียนจบแต่ไม่ได้คุณภาพ แต่เราก็ยังไม่มีการวิจัยออกมารองรับ เพราะประเทศเรายังอ่อนในเรื่องของการวิจัย แต่เชื่อว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้มันเป็นจริง นายจาตุรนต์ กล่าวและว่า นอกจากนี้แต่ละมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยรัฐทั้ง 21 แห่ง มุ่งเน้นแต่การจะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับหรือมหาวิทยาลัยนอกระบบ อยากได้อิสระในการบริหาร ซึ่งตนก็มองว่าเป็นเรื่องดี เพราะถ้ามหาวิทยาลัยมีระบบบริหารงานที่ไม่เป็นข้าราชการก็จะทำให้มีการพัฒนาและศักยภาพมากขึ้น มีงานวิจัยที่ดีมากขึ้น

นายจาตุรนต์ กล่าวด้วยว่า แต่เนื่องจากการมุ่งเน้นดังกล่าวไม่ได้พูดถึงระบบเชิงลึกในเรื่องการดูแล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทิศทางความสามารถของมหาวิทยาลัย การผลิตบัณฑิตอย่างไรให้มีคุณภาพ ฯลฯ จนเลยเถิดไปถึงขั้นให้มีพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) แต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่ง พ.ร.บ.ดังกล่าวทำให้มหาวิทยาลัยไม่ต้องทำตามมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) ในบางเรื่องด้วย ซึ่งทางแก้ไขต้องอาศัยสังคมในการช่วยบอกมหาวิทยาลัยว่าต้องการให้เป็นไปในทิศทางใด

เป็นเรื่องแปลกที่กระทรวงต่างๆ ประมาณ 20 กระทรวง มีการปรับโครงสร้าง ซึ่งใช้ พ.ร.บ.สำคัญๆ แค่ 2 ฉบับ ในการเปลี่ยนแปลง และสามารถคงความมีศักดิ์ศรีได้ แต่มหาวิทยาลัยจะเปลี่ยนแปลงที่หนึ่งต้องใช้ พ.ร.บ.กว่า 50 ฉบับ และสุดท้าย พ.ร.บ.ที่ออกมาก็เป็นการผสมผสานและไม่ดีเท่าที่ควร เพราะว่าการวางข้อกฎหมายก็จะเป็นในลักษณะที่ใครสนิทกับใคร ต้องการอย่างไรก็ทำอย่างนั้น เป็นเหมือนการเล่นผีด้วยแก้ว

ด้าน ศ.เกียรติคุณ ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี ประธานมูลนิธิเพื่อการพัฒนาและสันติ ในฐานะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวว่า แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะได้รับการประกาศใช้มา 9 ปีเต็ม แต่การจัดการในเรื่องอุดมศึกษาของไทยยังไม่สามารถเข้าสู่หลักเกณฑ์ที่ชัดเจนได้ โดยเฉพาะงานวิจัยในระดับมหาวิทยาลัยของไทย ที่ถ้าเปรียบกับนานาชาติพบว่าของเราอย่างน้อยอยู่มาก การจัดอันดับความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาของไทยเองยังไล่เลาะข้อยุติไม่ได้ และยังมีมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนเกินกว่า 50% ที่ย่ออยู่กับที่สอนเพียงวิชานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ บริหารธุรกิจ ทั้งที่มหาวิทยาลัยควรเป็นแหล่งที่อุดมด้วยความหลากหลายทางวิชาการ

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนจะเป็นในลักษณะครอบครัวบริหาร คือพ่อเป็นนายทุน ลูกสาวเป็นอธิการบดี ลูกชายเป็นคนบดีบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งคงไม่มีที่ไหนในโลกที่ทำเช่นนี้ เพราะคนที่จะมาเป็นคนบดีได้นั้นจะต้องมาจากการคัดเลือกอย่างพิถีพิถัน และยังมีปัญหาในเรื่องการจัดตั้งมหาวิทยาลัยต่างประเทศในไทย ที่ควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบด้วย